

5-mavzu: "Chin va yolg`on“ she'ri (Po`lat Mo`min)

Darsning maqsadi:

- a) ta'limiylar:** o`quvchilarni she'r matni bilan tanishtirish, mazmunini tushuntirish, she'rni ifodali o`qishni o`rgatish.
- b) tarbiyaviy:** o`quvchilarga har qanday vaziyatda ham rost so`zlash kerakligini, yolg`on so`zlamaslikni o`rgatish, yolg`onchilik yomon oqibatlarga olib kelishi mumkinligini tushuntirish.
- c) rivojlantiruvchi:** o`quvchilarning ifodali o`qish ko`nikma va malakalarini, mustaqil va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

Dars turi: Yangi tushuncha, bilimlarni shakllantiruvchi

Dars metodi: Suhbat, tushuntirish, "Aqliy hujum", "Venn" diagrammasi, savol-javob, ta'limiylar o`yinlar.

Dars jahozi: Mavzuga oid rangli rasmlar, tarqatma materiallar

Darsning borishi:

I.Tashkiliy qism.

Salomlashish. O`quvchilarni darsga hozirlash. Ma'naviyat daqiqasi o'tkazish.

II.Uy vazifasini so`rash va o`tilgan mavzuni mustahkamlash.

Uyga berilgan vazifa - "**Oyog'i osmonda bo`lgan sichqonlar**" matnini o`quvchilar ifodali o`qib, qayta hikoyalab beradilar.

"Aqliy hujum"

1.Levon kim?

2.U necha yoshda edi?

3.Levon nimadan qutilishni istadi?

4.U sichqonlarni tutish uchun nimalar sotib oldi?

5.Sichqonlar nima uchun hushidan keta boshlashdi?

III.Yangi mavzu bayoni.

Bugungi mavzu e'lon qilinadi:"Chin va yolg'on" she'ri. She'r muallifi Po`lat Mo`min haqida ma'lumot beriladi.

Po`lat Mo`min

- Bolalarning sevimli shoiri,bola qalbining bilimdoni, dillardagini tillarga chiqarib bera olgan yetuk ijodkor - Po`lat Mo`min ko`plab noyob asarlar muallifidir. Uning "Hunardan unar","Aql qayerda bo`lar?","Oftob va odob","Endi adashmaydi","Rahmatga rahmat", "Yaxshilarga o`xshasam", "Chanoqvoy va Qovoqvoy", "Ustozlar izidan" asarlari - o`zbek bolalar adabiyoti durdonalaridir.

Yangi mavzu o`quvchilarga o`qituvchi tomonidan ifodali o`qib beriladi.
Mazmuni tushuntiriladi.

Lug`at ishi:

Chin – rost

**G`ov** – to`sinq

"Chin va yolg'on" she'ri o`quvchilarga zanjir usulida o`qitiladi.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash.

Savollar:

- 1.Rost va yolg'on so`z deganda nimani tushunasiz?
- 2.Nima uchun yolg'on so`zlovchi ich-etini yeb yuradi?
- 3.Alisher Navoiyning quyidagi misralarini qanday tushundingiz?

"So`zda ,Navoiy,ne desang chin degil,

Rost navo nag`mag`a tahsin degil."

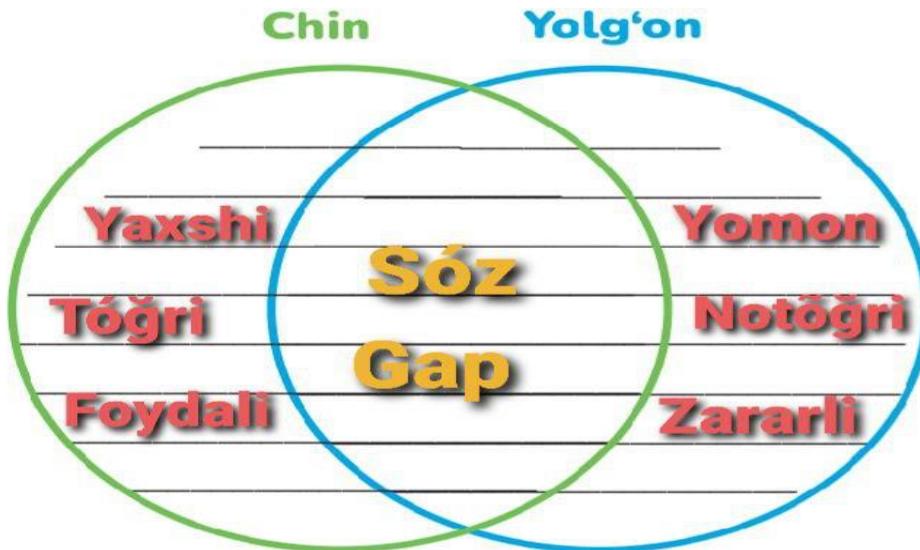
- 4.She'rda rost so`z nima uchun quyoshning nuriga o`xshatilyapti?
- 5.She'rning mazmunini aytib bering.

"Maqollar zanjiri" mashqi. O'quvchilar maqollarni o'qiydilar va mazmunini izohlaydilar.

"Topib o'qi!" mashqi. Sho'ir she'rda Chin so'zlovchini qanday ta'riflaganini topib o'qing.

Mashq daftар bilan ishslash

1-topshiriq. Chin va yolg'onning o'xshash va farqli tomonlarini yozing.

2-topshiriq. She'rdan chin so'z quyoshning nuriga qiyoslangan misralarni ko`chirib yozing.

Chin – quyoshning nuriga o'xshar,

Uning bilan hamma yoq yashnar.

3-topshiriq. "Chin va yolg'on" she'ridagi qofiyadosh so'zlarni yozing.

Ikkov – g`ov, to`ldirib – ko`pirib, deb – yeb,

chizar – izlar,chog` etar – chalg`itar,

Chin –lochin, o'xshar – yashnar,havodir –qodir,do`st-kam-u ko`st,

Yolg`on –makon.

4-topshiriq. "Yolg'onchilikning oqibati" mavzusida kichik hikoya tuzing va yozing. O'quvchilar mustaqil bajaradilar.

V. Darsni yakunlash va o`quvchilarni baholash.

Savol-javob o`tkaziladi.

She`rdagi qaysi misra sizga ko`proq yoqdi?

Darsda faol qatnashgan o`quvchilar baholab, rag`batlantiriladi.

VI.Uyga vazifa berish. She`rni ifodali o`qing.

6-mavzu: Bo`lim yuzasidan takrorlash

Darsning maqsadi:

**a)ta`limiy:** o`tilgan bo`lim yuzasidan o`quvchilarning bilimlarini mustahkamlash, mustaqil fikrlashga o`rgatish.

b)tarbiyaviy: o`quvchilarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, rostgo`y va to`griso`z bo`lishga o`rgatish.

c)rivojlantiruvchi: o`quvchilarning ifodali o`qish ko`nikma va malakalarini rivojlantirish, og`zaki va yozma nutqini o`stirish.

Dars turi: Bilimlarni mustahkamlovchi dars

Dars metodi: Suhbat, tushuntirish, "Maqollar zanjiri", "Yosh aktyor" ta`limiy o`yinlari.

Dars jihizi: Mavzuga oid rangli rasmlar, tarqatma materiallar

Darsning borishi:

I.Tashkiliy qism.

Salomlashish. O`quvchilarni darsga hozirlash. Ma`naviyat daqiqasi o`tkazish.

II.Uy vazifasini so`rash va o`tilgan mavzuni mustahkamlash.

Uyga berilgan vazifa – "**Chin va yolg`on**" she`rini o`quvchilar ifodali o`qib,mazmunini izohlab beradilar.

"Davomini top! " mashqi.

Rostgo`ylik va yolg`onchilik haqidagi maqollarning davomini topadilar.